

คู่มือ การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม กรมการค้าภายใน

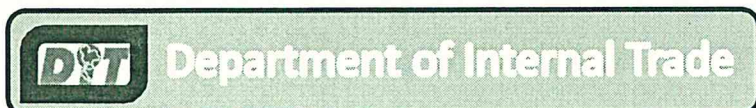
วิสัยทัศน์

เศรษฐกิจการค้าในประเทศมีความเข้มแข็ง เป็นธรรม
และพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลง

ค่านิยม

เป็นธรรม โปร่งใส ใส่ใจบริการ ทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ อุทิศเพื่อส่วนรวม

กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

คำนำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้ในการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการนั้นก่อนเริ่มดำเนินการส่วนราชการนั้นจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑) ที่ส่งเสริมการวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการ และการส่งเสริมระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน รวมทั้ง การปฏิรูปทางการเมืองและกระแสความต้องการของประชาชนที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน ในการเสนอความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน เพื่อให้มีกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะและการตัดสินใจที่รอบคอบ โปร่งใส เป็นธรรม และได้รับการยอมรับจากประชาชน อันนำไปสู่ประสิทธิภาพของระบบราชการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

กรมการค้ำภายใน ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ดังกล่าว จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และจัดทำคู่มือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและเป็นค่านิยมร่วมสำหรับองค์กรและบุคลากรทุกคนพึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติงานควบคู่กับกฎ ข้อบังคับอื่นๆ อย่างทั่วถึง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานที่จะนำไปสานต่อเจตนารมณ์นโยบายของผู้บริหารด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน สร้างความโปร่งใสต่อการบริหารราชการ และบรรลุตามเป้าหมายในการพัฒนาระบบราชการ รวมทั้ง เกิดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมการค้ำภายใน
พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สารบัญ

ลำดับ	รายละเอียด	หน้า
๑.	ข้อมูลเกี่ยวกับกรมการคำภายใน	
๒.	บทที่ ๑ องค์ความรู้ในการบริหารจัดการมีส่วนร่วมของประชาชน <ul style="list-style-type: none"> - หลักการและเหตุผลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม - วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือการมีส่วนร่วม - แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (participation process approach) - กรอบของกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม - ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน - หลักการสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วม 	๑ ๑ ๒ ๔ ๖ ๖
๓.	บทที่ ๒ แนวทางการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ	๗
๔.	ภาคผนวก <ul style="list-style-type: none"> - ประกาศนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม - ตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม - สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งผลการประเมินรางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ประจำปี ๒๕๕๗ กรมการคำภายใน - ตัวอย่างแบบรายงานผลการดำเนินโครงการสร้างการมีส่วนร่วม 	๑๑ ๑๔ ๑๙ ๒๐
๕.	บรรณานุกรม	๒๒

.....

กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

- วิสัยทัศน์** เศรษฐกิจการค้าในประเทศมีความเข้มแข็ง เป็นธรรมและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- ค่านิยม** เป็นธรรม โปร่งใส ใส่ใจบริการ ทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์ อุทิศเพื่อส่วนรวม
- ภารกิจ** กรมการค้าภายในมีภารกิจเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพการค้าภายในประเทศ โดยกำกับดูแล ส่งเสริม และพัฒนาการค้าภายในประเทศให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมในระบบการค้าเสรี และผู้บริโภคได้รับการพิทักษ์ประโยชน์ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้
๑. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า กฎหมายว่าด้วยการควบคุมโคกภณท์ กฎหมายว่าด้วยการค้าข้าว กฎหมายว่าด้วยมาตราชั่งตวงวัด กฎหมายว่าด้วยคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
 ๒. จัดทำและประสานแผนปฏิบัติการของกรมให้เป็นไปตามนโยบายและแผนปฏิบัติการราชการของกระทรวง รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของกรม และดำเนินการเกี่ยวกับงานสถิติและประมวลผล พัฒนาระบบ และให้บริการข้อมูลสารสนเทศการค้าภายในประเทศ
 ๓. จัดระบบ ส่งเสริม และพัฒนาการค้า การตลาด และตลาดภายในประเทศให้เกิดประสิทธิภาพ และมีความเป็นธรรม
 ๔. จัดระเบียบและส่งเสริมระบบการค้าสินค้าเพื่อรักษาระดับราคาสินค้าเกษตร
 ๕. ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรมและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทางการค้า
 ๖. จัดระบบราคาและปริมาณสินค้าให้เกิดความเป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาผู้บริโภคให้มีบทบาทในการพิทักษ์ประโยชน์ของตนเอง
 ๗. จัดระบบและพัฒนาการชั่งตวงวัดในเชิงพาณิชย์
 ๘. จัดระเบียบเกี่ยวกับการค้าและการตลาด รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ และควบคุมการประกอบธุรกิจ
 ๙. พัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ รวมทั้งดำเนินการเพื่อส่งเสริมการค้าให้เป็นธรรม
 ๑๐. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย
- พันธกิจ**
๑. พัฒนาและส่งเสริมระบบตลาด และการตลาดให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อสร้างโอกาสทางการค้าและขีดความสามารถในการแข่งขัน
 ๒. ดูแลราคาสินค้าเกษตรให้มีเสถียรภาพและสร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้เกษตรกร
 ๓. ดูแลราคาและปริมาณสินค้าและบริการ ภาวะค่าครองชีพให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเป็นธรรม โดยคำนึงถึงกลไกตลาดรวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้ผู้บริโภค ในการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของตนเอง
 ๔. เสริมสร้างมาตรฐานการชั่งตวงวัดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อสนับสนุนการค้าให้เข้มแข็งและเป็นธรรม
 ๕. ดูแลการประกอบธุรกิจให้มีการแข่งขันอย่างเสรี เป็นธรรมและมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งป้องกันการผูกขาดตัดตอนทางการค้า
 ๖. พัฒนานองค์กรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
 ๗. สร้างและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. การเสริมสร้างประสิทธิภาพระบบตลาด การตลาดและมาตรฐานทางการค้า
๒. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร
๓. การสร้างความเป็นธรรมด้านราคา ปริมาณ คุณภาพ และลดภาระค่าครองชีพในสินค้าที่จำเป็น
๔. เสริมสร้างมาตรฐานการชั่งตวงวัดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อสนับสนุนการค้าให้เข้มแข็งและเป็นธรรม
๕. กำกับและส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในการประกอบธุรกิจ
๖. การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีความเป็นเลิศ
๗. การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ที่ตั้ง

กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์
๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

บทที่ ๑

องค์ความรู้ในการบริหารจัดการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการและเหตุผลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พุทธศักราช ๒๕๔๖ หมวดที่ ๒ การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน มาตรา ๘ (๓) กำหนดให้การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการนั้น ก่อนเริ่มดำเนินการส่วนราชการนั้นจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนร่วมจะได้รับจากภารกิจนั้น และให้ถือเป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องคอยรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวมและประชาชนผู้รับบริการ เพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นการขับเคลื่อนการบริหารราชการให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารราชการมาประยุกต์ใช้ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ เกิดการแสวงหาความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายกับฝ่ายต่างๆ และการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่นในลักษณะเชิงบูรณาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงและเกิดผลที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ นอกจากนั้นเกิดการดำเนินงานแบบเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา เกิดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นต้นแบบที่ดี เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สามารถเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่หน่วยงานอื่นๆ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารราชการของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป และเกิดผลกระทบที่สำคัญต่อการปรับกระบวนทัศน์ ค่านิยม และวัฒนธรรมการทำงานของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของกรมการค้าภายใน ตลอดจนภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

๑. เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
๒. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจถึงหลักการ เหตุผล แนวคิด องค์ประกอบที่สำคัญ และกระบวนการของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
๓. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกระบวนการสำหรับบุคลากรของหน่วยงานใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนาความรู้ และทักษะของบุคลากรในหน่วยงาน ให้เอื้อต่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (participation process approach)

ประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารปกครองเป็นหลักคิดที่รัฐบาลในประเทศเสรีประชาธิปไตยต่างๆ ให้ความสนใจ เพราะเป็นการบริหารราชการที่ประชาชนเรียกร้อง เป็นที่ยอมรับของประชาชน และเป็นไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย ที่มุ่งเน้นให้การบริหารราชการ การตัดสินใจ การให้บริการสาธารณะ ตลอดจนการดำเนินนโยบายสาธารณะต่างๆ เป็นไปอย่างสุจริตโปร่งใส เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ตอบสนองความต้องการของประชาชน มีการตัดสินใจที่รอบคอบ เป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์และสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนโดยรวม การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นวิธีการหนึ่งที่จะเกิดการบริหารราชการที่สุจริตโปร่งใสมากขึ้น

จากความพยายามในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องปรับระบบการบริหารราชการให้เป็นประชาธิปไตย ซึ่งเรียกว่า การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมหมายถึง การจัดระบบการบริหารราชการ การจัดโครงสร้าง ทัศนคติในการบริหารราชการ และการกำหนดแนวทางที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจทางการบริหารและการดำเนินกิจกรรมของรัฐ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐอาจจะดำเนินการได้ในหลายมิติ ตามความเหมาะสมและความต้องการพื้นฐานของประชาชนในแต่ละสังคม องค์กรที่เรียกตนเองว่า International Association for Public Participation (IAP2) ซึ่งเป็นสถาบันนานาชาติได้ศึกษาและกำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ๕ ระดับ (ภาพที่ ๕-๒) เพื่อที่ผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานภาครัฐจะเลือกตัดสินใจออกแบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม จากระดับการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในภาครัฐ ตั้งแต่ระดับการเข้ามามีส่วนร่วมที่น้อยที่สุด ถึงระดับการเข้ามามีส่วนร่วมที่มากขึ้นในระดับที่ ๕ มีรายละเอียด ดังนี้

- ระดับที่ ๑** การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ (To Inform) เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนน้อยสุดซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่ เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้
- ระดับที่ ๒** การเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ/การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ อย่างอิสระและเป็นระบบ โดยหน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น ประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบาย การตัดสินใจ และพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน (To Consult)
- ระดับที่ ๓** เป็นระดับที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโครงการ และวิธีการทำงาน โดยหน่วยงานภาครัฐ

มีหน้าที่จัดระบบ อำนาจความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน (To Involve) การมีส่วนร่วมระดับนี้มักดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม

ระดับที่ ๔ การที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ (To Collaborate)

ระดับที่ ๕ การเสริมอำนาจประชาชน (To Empower) เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจ การบริหารงาน และการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อเข้ามาทดแทนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐดำเนินการหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดนี้เน้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของดำเนินการกิจ และภาครัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น

ระดับการมีส่วนร่วมที่เพิ่มขึ้น

	การแบ่งปันข้อมูล (Inform)	ปรึกษาหารือ (Consult)	การเข้ามาเกี่ยวข้อง (Involve)	การร่วมมือ (Collaboration)	เสริมพลังเพิ่มอำนาจ (Empower)
เป้าหมายการมีส่วนร่วม	นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง สมดุล ทันสมัย ซึ่งจะช่วยให้สาธารณชนมีความรู้ ความเข้าใจ ปัญหา ทางเลือก และ/หรือแนวทางแก้ไข	รับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการวิเคราะห์ กำหนดทางเลือก และตัดสินใจ	ทำงานร่วมกับสาธารณชน ตลอดกระบวนการ เพื่อยืนยันว่า เข้าใจความคิดและความต้องการของประชาชน และถูกนำมาพิจารณา	ทำงานเป็นหุ้นส่วนในทุกแง่มุมของกระบวนการตัดสินใจ รวมถึงการเลือกวิธีการแก้ปัญหา	มอบอำนาจการตัดสินใจสุดท้ายให้สาธารณชนเป็นผู้กำหนด
คำมั่นสัญญา	จะนำเสนอข้อมูลได้อย่างสม่ำเสมอ	จะนำเสนอข้อมูลได้อย่างสม่ำเสมอ รับฟังความเห็น เข้าใจถึงความกังวล เหตุผล ความคิดเห็น และจะแจ้งผลการนำข้อมูลไปใช้อย่างสม่ำเสมอ	จะทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อยืนยันว่าความคิด ข้อเสนอแนะ และความต้องการที่ได้ จะเป็นส่วนที่กำหนดการเลือกแนวทางแก้ไข และจะแจ้งว่า ใช้ในการตัดสินใจอย่างไร	จะให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะ และคิดค้นวิธีการจัดทำแนวทางการแก้ไขปัญหาด่าง ๆ รวมถึงจะนำข้อเสนอแนะมาประกอบการตัดสินใจ	จะดำเนินการตามที่สาธารณชนตัดสินใจ
ตัวอย่างเทคนิค	- เอกสารข้อมูล - Website - Open House	- การรับฟังความเห็น - เสวนากลุ่มสนใจ - สสำรวจ - เวทีประชาชน	- ประชุมเชิงปฏิบัติการ - Deliberative Polling	- คณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชน - กระบวนการฉันทามติ และตัดสินใจแบบ มีส่วนร่วม	- ลงประชามติ - ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

กรอบของกฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ฐานที่มาของความคิดตามกรอบของกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม) มีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ " การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน การจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบ ของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกา กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติ ราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้"

๒. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

หมวดที่ ๑ "การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี"

มาตรา ๖ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารราชการ และแนวทางปฏิบัติราชการของทุกส่วนราชการในการกระทำภารกิจว่าจะต้องมีเป้าหมายดังนี้

๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

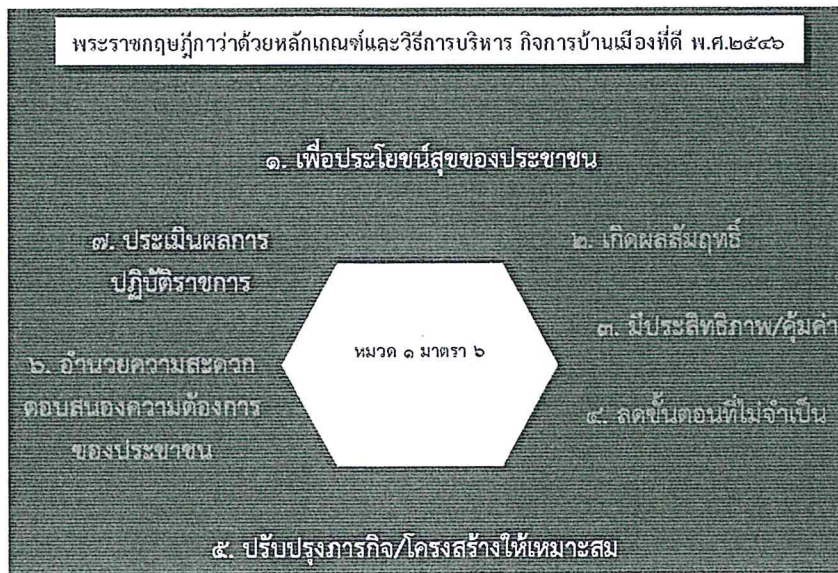
๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ซึ่งได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานและการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน จัดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานเสร็จสิ้นที่จุดบริการใกล้ตัวกับประชาชน รวมทั้งการปฏิบัติงานในรูปแบบ one – step service

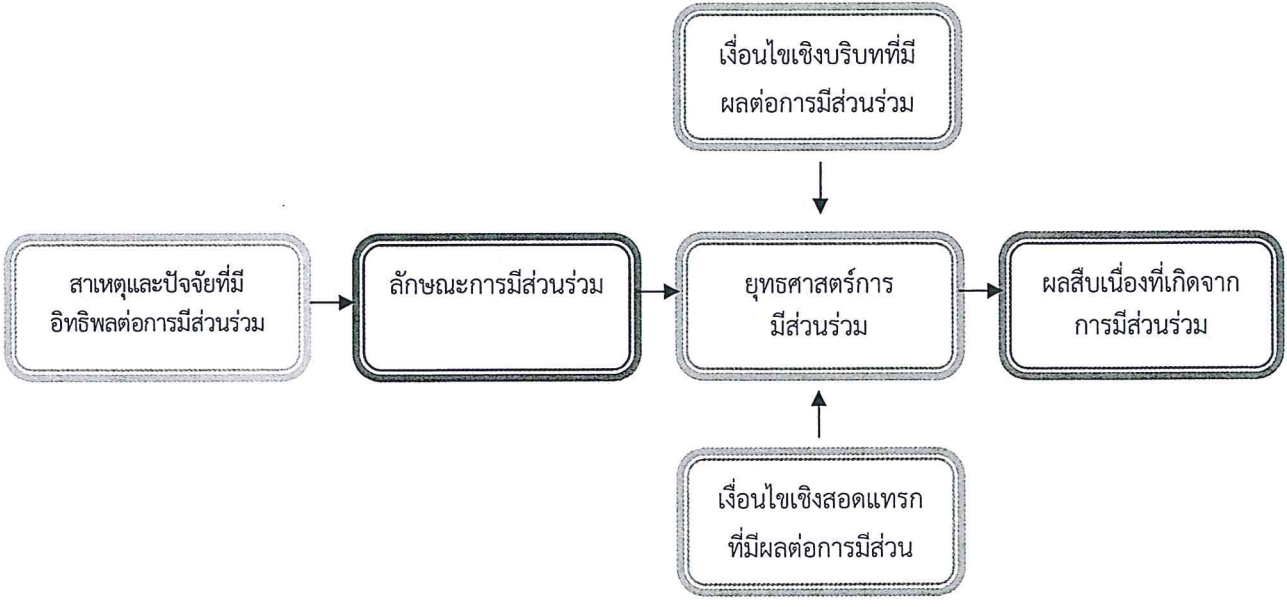
๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งได้แก่ การทบทวนและปรับปรุงกระบวนการ และขั้นตอนทำงานใหม่อยู่เสมอ ทบทวนลำดับความสำคัญ และความจำเป็นทางแผนงานและโครงการทุกระยะ การยุบเลิกส่วนราชการที่ไม่จำเป็น และปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์อยู่เสมอ

๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ ซึ่งได้แก่ การปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นกับความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการเป็นหลัก โดยมีการสำรวจความต้องการของประชาชน และความพึงพอใจของผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมา ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ

๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งได้แก่ การตรวจสอบและวัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดระบบการควบคุมตนเอง

กรอบแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑. การจัดกระบวนการเรียนรู้สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้
 - ๑.๑ จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อทำความเข้าใจและเรียนรู้ร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ
 - ๑.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือจัดทัศนศึกษาระหว่างกลุ่มองค์กรต่าง ๆ
 - ๑.๓ อบรมเพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะด้านต่าง ๆ
 - ๑.๔ ลงมือปฏิบัติจริง
 - ๑.๕ ถ่ายถอดประสบการณ์และสรุปบทเรียนที่จะนำไปสู่การปรับปรุง กระบวนการทำงานที่

เหมาะสม

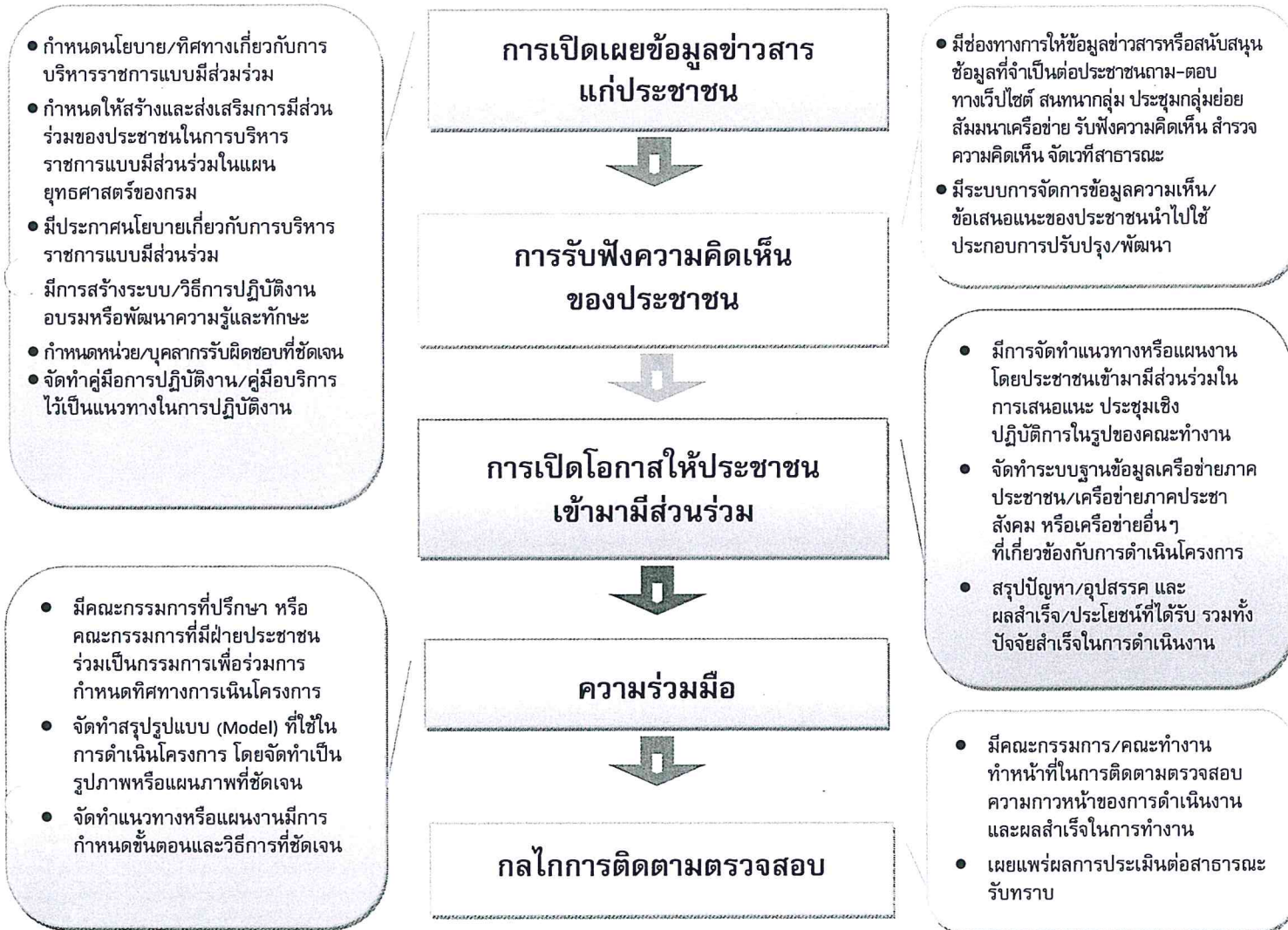
๒. การพัฒนาผู้นำเครือข่าย เพื่อให้ผู้นำเกิดความมั่นใจในความสามารถที่มี จะช่วยให้สามารถริเริ่มกิจกรรมการแก้ไขปัญหา หรือกิจกรรมการพัฒนาได้ ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้
 - ๒.๑ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างผู้นำทั้งภายในและภายนอกองค์กร
 - ๒.๒ สนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง
 - ๒.๓ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และดำเนินงานร่วมกันของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดกระบวนการจัดการและจัดองค์กรเพื่อการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

หลักการสำคัญของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑. หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดยยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล
๒. หลักการจัดความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์และความคิด ที่จะมียุทธวิธีต่อการดำเนินงานพัฒนาหรือทำให้งานหยุดชะงักและล้มเหลว
๓. หลักการสร้างอุดมการณ์และค่านิยมในด้านการร่วมมือที่จะจูงใจประชาชนให้ร่วมสนับสนุนนโยบาย และเป้าหมายในการดำเนินงาน
๔. การให้การศึกษอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นการส่งเสริมให้คนมีความรู้ความคิดของตนเอง ช่วยให้ประชาชนมั่นใจในตนเองมากขึ้น การให้การศึกษอบรมโดยให้ประชาชนมีโอกาสทดลองคิด ปฏิบัติ จะช่วยให้ประชาชนสามารถคุ้มครองตนเองได้ รู้จักวิเคราะห์และนำไปสู่การเข้ามามีส่วนร่วม
๕. หลักการทำงานเป็นทีม สามารถนำมาใช้ในการแสวงหาความร่วมมือเพื่อการพัฒนา
๖. หลักการสร้างเครือข่าย การรวมกลุ่มกันทำงานจะทำให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนการทำงานและทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ

บทที่ ๒

แนวทางการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหารราชการ

การส่งเสริมระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม นั้น เป็นการบริหารงานที่ให้ภาคเอกชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน เพื่อให้มีกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะและการตัดสินใจที่รอบคอบ โปร่งใส เป็นธรรม และได้รับการยอมรับจากประชาชน อันนำไปสู่ประสิทธิภาพของระบบราชการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ซึ่งแนวทางการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ มีแนวทางการดำเนินการตามกระบวนการ ดังนี้

๑. การกำหนดนโยบาย/ทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑.๑ กำหนดทิศทางเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนไว้ในแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการของกรม

๑.๒ ประกาศเป็นนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของกรมการคำภายใน รวมทั้งเป็นค่านิยมร่วมสำหรับองค์กรและบุคลากรทุกคนพึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่กับกฎ ข้อบังคับอื่นๆ อย่างทั่วถึง

๒. การสร้างระบบ/วิธีการปฏิบัติงาน

๒.๑ สร้างระบบ/วิธีการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม และค่านิยมของหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม โดยจัดให้มีการอบรมหรือพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรในหน่วยงานให้เอื้อต่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ และมีการประเมินผลความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่เข้ารับการอบรม

๒.๒ จัดทำคู่มือการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกระบวนการสำหรับบุคลากรของหน่วยงานใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนาความรู้ และทักษะของบุคลากรในหน่วยงานให้เอื้อต่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ

๓. กลไกหรือหน่วยงานรองรับในการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

มีการมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบด้านการมีส่วนร่วมที่ชัดเจน มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริม/สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม

๔. การสนับสนุนการทำงานของภาคประชาชน/ประชาสังคม/ภาคเอกชน

๔.๑ มีช่องทางทำให้ข้อมูลข่าวสารหรือสนับสนุนข้อมูลที่เป็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของภาคประชาชน หรือภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นร่วมกัน เช่น ถาม-ตอบ (Q&A) ทางเว็บไซต์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การประชุมกลุ่มย่อย การจัดสัมมนาเครือข่าย

๔.๒ มีกิจกรรมที่นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รับจากช่องทางการรับฟังความคิดเห็น สรุป และนำไปใช้ประกอบการปรับปรุง/พัฒนาหรือดำเนินงานโครงการ เพื่อพัฒนา/สร้าง/ปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับผู้นำชุมชน/ปราชญ์ชาวบ้าน/ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชนที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

๔.๓ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการ เช่น การดำเนินการสำรวจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การจัดเวทีปรึกษาหารือเพื่อทำงานร่วมกัน

๔.๔ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน/คู่มือการให้บริการประชาชนของแต่ละสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม เพื่อให้ประชาชนทั่วไปใช้ประกอบการเข้ารับบริการจากกรม

๕. ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการอย่างเป็นรูปธรรม

๕.๑ มีคณะกรรมการ/คณะทำงาน/หน่วยงาน ทำหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินโครงการในภาพรวมและเผยแพร่ต่อสาธารณะทราบถึงกระบวนการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

๕.๒ จัดทำแนวทางหรือแผนงานเพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ เช่น เป้าหมาย กรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน และขอบเขตการทำงาน โดยมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้กรมฯนำไปขยายผลการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการในภารกิจ โครงการ หรือกิจกรรมอื่นๆ

๖. การประเมินผลการดำเนินงานโครงการที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน

๖.๑ มีการสรุปความเป็นมา/สภาพปัญหา และวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการ รวมถึงความสำคัญที่นำมาสู่การริเริ่มการดำเนินกิจกรรม

๖.๒ ดำเนินโครงการและการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารราชการในระดับความร่วมมือ (Collaboration) อย่างชัดเจนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ ตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางแก้ไข โดยแสดงให้เห็น ดังนี้

- ๑) แนวคิดต่างๆ ที่ใช้การพัฒนาหรือปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหา
- ๒) การวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการ
- ๓) การทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๖.๓ จัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายภาคประชาชน/เครือข่ายภาคประชาสังคม หรือเครือข่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยระบบฐานข้อมูลควรมีองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับที่มา หรือวัตถุประสงค์ของการสร้างเครือข่าย จำนวนสมาชิก ชื่อ และที่อยู่ หรือเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ และควรมีการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความถูกต้อง และทันสมัยอยู่อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๖.๔ จัดทำสรุปปัญหา/อุปสรรค และผลสำเร็จ/ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานอย่างชัดเจน ซึ่งการสรุปผลสำเร็จหรือประโยชน์ที่ได้รับอาจเป็นในเชิงสังคม หรือเชิงเศรษฐกิจก็ได้ โดยสามารถอธิบายวิธีการประเมินด้วยการใช้วิธีการการประเมินผลเชิงปริมาณหรือคุณภาพ

๖.๕ จัดทำรูปแบบ (Model) โดยจัดทำเป็นรูปภาพหรือแผนภาพที่ชัดเจน ซึ่งเป็นสรุปกรอบความคิดที่ใช้ในการดำเนินโครงการซึ่งในแนวคิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ เพื่อให้รูปแบบที่ได้นี้ นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี หรือขยายผลในการดำเนินงานโครงการ

๖.๖ มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการต่อสาธารณะผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การจัดเวทีการสัมมนา/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำเอกสารถอดบทเรียนเพื่อใช้ในการเผยแพร่ การจัดกิจกรรม Open House

๗. การวัดความพึงพอใจของภาคประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ

มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนทุกภาคส่วนที่เข้ามามีบทบาทร่วมกับหน่วยงานในการดำเนินโครงการ โดยผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงแบบและวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป

ภาคผนวก

- ประกาศนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- ตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณารางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้างผลการประเมินรางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ประจำปี ๒๕๕๗ กรมการค้าภายใน
- ตัวอย่างแบบรายงานผลการดำเนินโครงการสร้างการมีส่วนร่วม

ประกาศ

นโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
กรมการค้าภายใน

.....

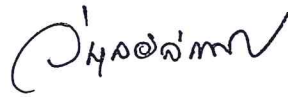
ประกาศนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
กรมการค้าภายใน

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้ในการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการนั้นก่อนเริ่มดำเนินการส่วนราชการนั้นจะต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจ และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๖๑) ที่ส่งเสริมการวางระบบการบริหารงานราชการแบบบูรณาการและการส่งเสริมระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน รวมทั้ง การปฏิรูประบบราชการและกระแสความต้องการของประชาชนที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน ในการเสนอความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน เพื่อให้มีกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะและการตัดสินใจที่รอบคอบ โปร่งใส เป็นธรรม และได้รับการยอมรับจากประชาชน อันนำไปสู่ประสิทธิภาพของระบบราชการที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

กรมการค้าภายใน จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของกรมฯ รวมทั้งเป็นค่านิยมร่วมสำหรับองค์การและบุคลากรทุกคนพึงยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่กับกฎ ข้อบังคับอื่นๆ อย่างทั่วถึง ดังนี้

๑. ในการปฏิบัติหน้าที่ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน
๒. ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงาน โดยนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้
๓. ควรมีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับจากภารกิจ และเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ/การปฏิบัติงานของหน่วยงานอย่างอิสระและเป็นระบบ โดยจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น ประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบาย การตัดสินใจ และพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสม
๔. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการกำหนดทิศทางการทำงาน การวางแผนงานโครงการ วิธีการปฏิบัติและพัฒนางาน และมีการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน ซึ่งอาจดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม
๕. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน

๖. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจ การบริหารงาน และการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อเข้ามาทดแทนการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยหน่วยงานให้การส่งเสริมสนับสนุน
๗. ควรมีการจัดระบบงาน/วิธีการทำงาน และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ที่เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ
๘. ควรทำงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน และประชาสังคม รวมทั้งการทำงานเป็นเครือข่าย โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมกิจกรรม มีการขยายผลออกไปในหลายพื้นที่ และมีการเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องในเครือข่ายต่างๆ
๙. จัดทำยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติและสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการทำงาน

(นางสาววิบูลย์ลักษณ์ ร่วมรักษ์)

อธิบดีกรมการค้าภายใน

วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณารางวัล
การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณา รางวัลพัฒนาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณา	คำอธิบาย	แนวทางในการดำเนินการ	การดำเนินการ	
			มี	ไม่มี
มิติที่ ๑ : ความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ คะแนน (๒๐)				
๑. การกำหนดนโยบาย/ทิศทางที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ (๒ คะแนน)				
๑.๑ มีนโยบาย หรือทิศทางหรือยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ (๒ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสารที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกำหนดเป็นนโยบาย/ทิศทาง หรือยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ชัดเจน	ควรมีการกำหนดนโยบาย/ทิศทางเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมชัดเจนไว้ในแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติราชการของกรมฯ		
๑.๒ ผู้บริหารมีการสื่อสารหรือเห็นนโยบายหรือทิศทางในการบริหารราชการที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน (๒ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสารที่แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารของส่วนราชการมีการสื่อสาร โดยการสื่อสารที่เป็นลายลักษณ์อักษร หรือไม่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เป็นนโยบาย หรือทิศทางในการปฏิบัติราชการที่ให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร เช่น การเห็นนโยบายของผู้บริหารส่วนราชการในการประชุม/สัมมนาประจำปีแก่บุคลากรในองค์กร/การมอบนโยบายการทำงานประจำปี หรือการมีคำสั่งเพื่อทำให้มีการปฏิบัติราชการโดยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น	ผู้บริหารควรมีการมอบหมายนโยบายหรือแนวทางการดำเนินตามนโยบายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานให้บุคลากรในหน่วยงาน		
๑.๓ มีช่องทางในการสื่อสารนโยบายหรือทิศทางหรือยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่หลากหลาย(อย่างน้อย ๓ ช่องทาง) (๒ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการสื่อสาร ทิศทางหรือยุทธศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมโดยทั้ทั้งองค์กร โดยผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย หนังสือเวียน/ประกาศแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ เป็นต้น	ควรมีช่องทางในการสื่อสารนโยบาย/ทิศทางหรือยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ เสียงตามสาย หนังสือเวียน/ประกาศแนวปฏิบัติต่างๆ		
๒. การสร้างระบบ/วิธีการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม และค่านิยมของหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (๔ คะแนน)				
๒.๑ มีการอบรมหรือพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรในหน่วยงานให้เอื้อต่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ รวมทั้งมีการประเมินผลความรู้ความเข้าใจด้วย (๒ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการอบรมหรือพัฒนาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นการเสริมสร้างความรู้ และทักษะเพื่อใช้ในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ โดยในการอบรมหรือการพัฒนา มีการประเมินผลความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเหล่านั้นด้วย	ควรมีการอบรมหรือพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรในหน่วยงานให้เอื้อต่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม โดยในการอบรมหรือการพัฒนา ควรมีการประเมินผลความรู้ความเข้าใจของบุคลากรด้วย		
๒.๒ มีการจัดทำคู่มือหรือแนวทางในการสร้างกระบวนการสำหรับบุคลากรของหน่วยงานใช้ในการปฏิบัติงาน (๒ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการจัดทำคู่มือหรือแนวทางสำหรับใช้ในการปฏิบัติงาน ที่เป็นคู่มือ/แนวทางการทำงานเพื่อส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ	ควรมีการสร้างวัฒนธรรมการทำงาน โดยการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการสำหรับบุคลากร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและพัฒนาความรู้ และทักษะของบุคลากรในหน่วยงาน ให้เอื้อต่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการ รวมทั้งควรมีการประเมินผลความรู้ความเข้าใจของบุคลากรด้วย		

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณา	คำอธิบาย	แนวทางในการดำเนินการ	การดำเนินการ	
			มี	ไม่มี
๓. การมีกลไกหรือหน่วยงานรองรับในการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (๔ คะแนน)				
๓.๑ มีการกำหนดอัตรากำลังหรือบุคลากรรับผิดชอบที่ชัดเจน (๒ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีคำสั่งและมอบหมายงานให้ราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการส่งเสริม/สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	ควรมีการกำหนดอัตรากำลังบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนในการส่งเสริม/สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร		
๓.๒ มีการกำหนดหน่วยงานและอัตรากำลังเพื่อรับผิดชอบที่ชัดเจน (๒ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการจัดตั้ง หรือกำหนดให้มีหน่วยงานขึ้นมาทั้งที่เป็นทางการ (ปรากฏตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง) หรือไม่เป็นทางการ โดยให้เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการเพื่อส่งเสริม/สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการขององค์กรให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม	ควรกำหนดหน่วยงานและอัตรากำลังเพื่อรับผิดชอบการส่งเสริม/สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ชัดเจนและเป็นทางการ สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง		
๔. การสนับสนุนการทำงานของภาคประชาชน/ประชาสังคม/ภาคเอกชน (๖ คะแนน)				
๔.๑ มีช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารหรือสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของภาคประชาชน หรือภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และรับฟังความคิดเห็นรวมกันไม่น้อยกว่า ๓ ช่องทาง (๑ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการกำหนดช่องทางในการให้ข้อมูลข่าวสาร (โดยช่องทางการสื่อสารที่เป็นสื่อสารสองทาง = Two-Way Communication) หรือสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของภาคประชาชน หรือภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และรับฟังความคิดเห็นฯ รวมกันอย่างน้อยกว่า ๓ ช่องทาง เช่น ถาม-ตอบ (Q&A) ทางเว็บไซต์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การประชุมกลุ่มย่อย การจัดสัมมนาเครือข่าย เป็นต้น	ควรมีช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารหรือสนับสนุนข้อมูลที่จำเป็นต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของภาคประชาชน หรือภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นรวมกัน เช่น ถาม-ตอบ (Q&A) ทางเว็บไซต์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การประชุมกลุ่มย่อย การจัดสัมมนาเครือข่าย		
๔.๒ มีระบบการจัดการหรือวิธีปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำความเห็นหรือข้อเสนอแนะของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบในการบริหารราชการ (๑ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีกิจกรรมที่นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้รับจากประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ที่ได้จากช่องทางกรรับฟังความคิดเห็นสรุป และนำไปใช้ประกอบการปรับปรุง/พัฒนา หรือดำเนินงานโครงการ	ควรนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ จากช่องทางสรุปการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประกอบการปรับปรุง/พัฒนา หรือดำเนินงานโครงการ		
๔.๓ มีการสนับสนุนงบประมาณ/ทรัพยากรหรืออื่นๆ เช่น อาคาร สถานที่ วิทยากรหรือองค์ความรู้ต่างๆ เป็นต้น เพื่อใช้สำหรับดำเนินการในโครงการกิจกรรมที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน (๒ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการมีการสนับสนุนงบประมาณ หรือทรัพยากร เพื่อใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการซึ่งเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจะเกิดผลที่เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง เช่น การสำรวจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การจัดเวทีปรึกษาหารือเพื่อทำงานร่วมกัน การให้เงินสนับสนุนเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมการดำเนินการตามโครงการ เป็นต้น	ควรมีการสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากร เช่น อาคาร สถานที่ วิทยากร หรือองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการ เช่น การดำเนินการสำรวจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การจัดเวทีปรึกษาหารือเพื่อทำงานร่วมกัน การให้เงินสนับสนุนเป็นค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าอาหารกลางวันสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าร่วมการดำเนินการตามโครงการ เป็นต้น		

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณา		คำอธิบาย	แนวทางในการดำเนินการ	การดำเนินการ	
				มี	ไม่มี
๔.๔ มีคู่มือการปฏิบัติงาน/คู่มือการให้บริการประชาชน (๒ คะแนน)		พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นคู่มือสำหรับให้ภาคประชาชนเพื่อใช้ประกอบการเข้ารับบริการจากหน่วยงานของรัฐ	ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน/คู่มือการให้บริการประชาชนของแต่ละสำนัก/กอง/ศูนย์/กลุ่ม เพื่อให้ประชาชนทั่วไปใช้ประกอบการเข้ารับบริการจากกรมฯ		
มิติที่ ๒ : ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการอย่างเป็นรูปธรรม (๘๐ คะแนน)					
๕.	การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความโปร่งใสในการบริหารราชการ (๕ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมาประยุกต์ใช้ในการสร้างความโปร่งใสในการทำงาน โดยที่ส่วนราชการมีการสร้างระบบหรือกลไกที่เปิดให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการติดตาม/ตรวจสอบ/ประเมินผลการดำเนินโครงการ/การบริหารงานในภาพรวมของหน่วยงานซึ่งรวมถึงการนำผลการประเมินหรือผลการดำเนินงานเผยแพร่ต่อสาธารณะด้วย ซึ่งตัวชี้วัดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในการบริหารงานของส่วนราชการ ที่เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเตรียมความพร้อมของส่วนราชการในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชั่น ทั้งนี้ คณะทำงานหรือคณะกรรมการดังกล่าว ต้องไม่ใช่คณะทำงานหรือคณะกรรมการในโครงการเดียวกันกับโครงการที่เสนอมาเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างเพื่อรับรางวัลฯ โดยอาจเป็น คณะทำงานหรือคณะกรรมการในโครงการอื่นๆ หรือการบริหารงานในภาพรวม	ควรมีคณะกรรมการที่ไม่ใช่คณะทำงานหรือคณะกรรมการในโครงการเดียวกันกับโครงการที่เสนอเพื่อขอรับรางวัลฯ ทำหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินโครงการในภาพรวมและเผยแพร่ต่อสาธารณะทราบถึงกระบวนการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม		
๖.	แผนการส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (๕ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการจัดทำแนวทางหรือแผนงานเพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการที่จะได้แผนต่อไป หรือคาดว่าจะดำเนินการในอนาคตหรือ โดยแนวทางหรือแผนงาน ดังกล่าว ควรมีประเด็นหลักประกอบด้วย ทิศทางที่จะก้าวต่อไป/เป้าหมาย (พื้นที่ หรือเป้าหมาย) กรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน (อาจกำหนดเป็น Phase) และขอบเขตการทำงานว่ามีขั้นตอนและวิธีการอย่างไรที่ชัดเจนซึ่งจะเป็นแนวทางของหน่วยงานในการนำไปขยายผลการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการในภารกิจ หรือโครงการ หรือกิจกรรมอื่นๆต่อไป	ควรมีการจัดทำแนวทางหรือแผนงานเพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ เช่น เป้าหมาย กรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน และขอบเขตการทำงาน โดยมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้กรมฯ นำไปขยายผลการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการในภารกิจ โครงการ หรือกิจกรรมอื่นๆ		
๗. การประเมินผลการดำเนินงานโครงการที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นแบบหุ้นส่วนความร่วมมือ มีองค์ประกอบในการพิจารณาประกอบด้วย (๕๕ คะแนน)					
	๗.๑ สรุปลักษณะมา/สภาพปัญหา และวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการ (พอสังเขป) (๖ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการสรุปลักษณะมา/สภาพปัญหา และความสำคัญที่นำมาสู่การริเริ่มการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา โดยแสดงให้เห็นประเด็นสำคัญ แนวโน้ม/สถานการณ์ และผลกระทบที่เกิดขึ้น	ควรมีการสรุปลักษณะมา/สภาพปัญหา และวัตถุประสงค์การดำเนินโครงการ รวมถึงความสำคัญที่นำมาสู่การริเริ่มการดำเนินกิจกรรม		

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณา	คำอธิบาย	แนวทางในการดำเนินการ	การดำเนินการ	
			มี	ไม่มี
<p>๗.๒ อธิบายการดำเนินโครงการและการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการในระดับความร่วมมือ (Collaboration) อย่างชัดเจน โดยแสดงให้เห็น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> แนวคิดต่างๆ ที่ใช้การพัฒนาหรือปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์เพื่อกำหนดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินโครงการ การทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง บทบาทของหน่วยงานจากการเป็นผู้ดำเนินการเอง (Operator) มาเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน หรืออำนวยความสะดวก (Facilitator) และบทบาทหรือหน้าที่ของภาคส่วนที่เข้าร่วมดำเนินการ (๑๒ คะแนน) 	<p>พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการดำเนินโครงการ (โครงการที่เสนอมาเป็นอย่างดี) ที่มีการอธิบายให้เห็นแนวคิดหรือทฤษฎีนำมาใช้ในการดำเนินงาน โครงการ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง การบูรณาการการทำงานร่วมกันหรือประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจต่างๆ หรือหน่วยงาน ภาครัฐอื่นที่ไม่ใช่เจ้าภาพของภารกิจ/โครงการที่ดำเนินการ และเครือข่ายนักวิชาการต่างๆ ในพื้นที่ ฯลฯ รวมถึงอธิบายบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการอย่างชัดเจน เช่น กำหนดบทบาทเป็นเจ้าภาพดำเนินการ หรือเป็นผู้ร่วมดำเนินการในกิจกรรม/ขั้นตอนใด หรือเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ/ทรัพยากร ฯลฯ เป็นต้น</p>	<p>โครงการที่กรมฯ เสนอเป็นตัวอย่าง ควรเป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับความร่วมมือ (Collaboration) คือ การให้ความสำคัญอยู่ในการเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ ตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางแก้ไข รวมทั้งการเป็นภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ</p>		
<p>๗.๓ จัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายภาคประชาชน/เครือข่ายภาคประชาสังคม หรือเครือข่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ และการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลที่ได้จัดทำขึ้นดังกล่าวให้ถูกต้อง และทันสมัย (๔ คะแนน)</p>	<p>พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายภาคประชาชน/เครือข่ายภาคประชาสังคม หรือเครือข่ายอื่นที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการซึ่งระบบฐานข้อมูลนี้ควรมีองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับที่มาหรือวัตถุประสงค์ของการสร้างเครือข่าย จำนวนสมาชิก (ชื่อ และที่อยู่ หรือเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ โดยอาจแสดงในรูปแบบเอกสารรายงานที่ส่วนราชการจัดทำขึ้น หรือรูปแบบของไฟล์เอกสาร เป็นต้น ซึ่งส่วนราชการจะต้องมีการจัดทำข้อมูลดังกล่าวให้มีความทันสมัย และถูกต้อง โดยแสดงให้เห็นว่ามีการปรับปรุงอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง)</p>	<p>ควรมีการจัดทำระบบฐานข้อมูลเครือข่ายภาคประชาชน/เครือข่ายภาคประชาสังคม หรือเครือข่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ โดยระบบฐานข้อมูลควรมีองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับที่มาหรือวัตถุประสงค์ของการสร้างเครือข่าย จำนวนสมาชิก ชื่อ และที่อยู่ หรือเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ และควรมีการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความถูกต้อง และทันสมัย อยู่อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง</p>		
<p>๗.๔ จัดทำสรุปปัญหา/อุปสรรค และผลสำเร็จ/ประโยชน์ที่ได้รับรวมทั้งปัจจัยสำเร็จในการดำเนินงาน (๑๕ คะแนน)</p>	<p>พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการได้จัดทำสรุปปัญหา/อุปสรรค และผลสำเร็จ/ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานอย่างชัดเจน ซึ่งการสรุปผลสำเร็จหรือประโยชน์ที่ได้รับอาจเป็นในเชิงสังคม หรือเชิงเศรษฐกิจก็ได้ โดยสามารถอธิบายวิธีการประเมินด้วยการใช้วิธีการการประเมินผลเชิงปริมาณ หรือคุณภาพ และมีรูปแบบการประเมินแบบใด</p>	<p>ควรมีการจัดทำสรุปปัญหา/อุปสรรค และผลสำเร็จ/ประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งปัจจัยสำเร็จในการดำเนินงานอย่างชัดเจน</p>		
<p>๗.๕ จัดทำสรุปรูปแบบ (Model) ที่ใช้ในการดำเนินโครงการที่เป็นรูปภาพหรือแผนภาพที่ชัดเจน (๑๐ คะแนน)</p>	<p>พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการจัดทำรูปแบบ (Model) ซึ่งเป็นสรุปกรอบความคิดที่ใช้ในการดำเนินโครงการซึ่งในแนวคิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ เพื่อให้รูปแบบที่ได้นี้ นำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี หรือขยายผลในการดำเนินงานโครงการ เพื่อส่งเสริมการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในภารกิจด้านอื่นๆ หรือในหน่วยงานอื่นๆ ต่อไป</p>	<p>ควรมีการจัดทำสรุปความสำเร็จ หรือบทเรียนจากการดำเนินโครงการที่ใช้แนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในระดับความร่วมมือ (Collaboration) รวมทั้งมีการจัดทำสรุปรูปแบบ (Model) ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ โดยจัดทำเป็นรูปภาพหรือแผนภาพที่ชัดเจน</p>		

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณา	คำอธิบาย	แนวทางในการดำเนินการ	การดำเนินการ	
			มี	ไม่มี
๗.๖ มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการต่อสาธารณะ (๔ คะแนน)	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการจัดกิจกรรม หรือ การดำเนินงานที่แสดงให้เห็นว่าเป็นการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่แนวปฏิบัติที่ดีจากการดำเนินโครงการ เพื่อให้เกิดการขยายผลหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีดังกล่าวโดยผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การจัดเวทีการสัมมนา/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำเอกสารถอดบทเรียนเพื่อใช้ในการเผยแพร่การจัดกิจกรรม Open House เป็นต้น	ควรมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินโครงการต่อสาธารณะผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การจัดเวทีการสัมมนา/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำเอกสารถอดบทเรียนเพื่อใช้ในการเผยแพร่		
๘.ระดับความพึงพอใจของภาคประชาชนและภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ (๑๕ คะแนน)				
	พิจารณาจากหลักฐาน/เอกสาร ที่แสดงให้เห็นว่า ส่วนราชการมีการประเมินผลความพึงพอใจในการดำเนินโครงการของส่วนราชการที่ใช้แนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ ซึ่งจะทำให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนและภาคส่วนต่างๆ มีความพึงพอใจกับผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น โดยการวัดความพึงพอใจ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวัดเชิงคุณภาพเกี่ยวกับผลลัพธ์จากการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการ (เฉพาะพื้นที่) ซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจในผลการปฏิบัติงานหรือผลการดำเนินงานของประชาชนผู้รับบริการหรือการวัดความพึงพอใจในการเข้ามามีบทบาทร่วมดำเนินการโครงการของประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นเจ้าของโครงการ	ควรมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนทุกภาคส่วนที่เข้ามามีบทบาทร่วมกับหน่วยงานในการดำเนินโครงการ โดยผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงแบบและวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป		

สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้างผลการประเมินรางวัล “ความเป็นเลิศ
ด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ประจำปี ๒๕๕๗
กรมการค้าภายใน

ห้องอธิบดี	11454
เลขรับ	30 ต.ค. 2557
วันที่	11.45
เวลา	

เลขานุการกรม	19609
เลขรับ	29 ต.ค. 2557
วันที่	16.46
เวลา	

เลขรับ	27811
วันที่	29 ต.ค. 2557
เวลา	13.31

ที่ นร ๑๒๑๑/๕๒๐

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง แจ้งผลการประเมินรางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน อธิบดีกรมการค้าภายใน

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนมาก ที่ นร ๑๒๑๑/๒๐๗ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗ = พรม. (๑๓๑๒๕๗)
๒. หนังสือกรมการค้าภายใน ด่วนมาก ที่ พณ ๐๔๑๒/๕๔๒๖ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๗ = พนป.

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปลผลการพิจารณารางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ กรมการค้าภายใน

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ สำนักงาน ก.พ.ร. ได้เชิญชวนกรมการค้าภายในสมัครเข้าร่วมเสนอผลงานการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ เพื่อรับรางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และตามหนังสืออ้างถึง ๒ กรมการค้าภายใน ได้ส่งผลการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการสมัครเข้ารับรางวัลฯ ดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้เสนอ อ.ก.พ.ร. เกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๗ แล้ว ผลการพิจารณาปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย อนึ่ง สำนักงาน ก.พ.ร. ขอขอบคุณกรมการค้าภายใน สำหรับการให้ความสำคัญกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับเกียรติส่งผลการดำเนินการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการสมัครรับรางวัลฯ ในโอกาสต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงษ์อาจ ตรีกิจวัฒนากุล)

รองเลขาธิการ ก.พ.ร.

รักษาราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.ร.

เรียน อธิบดี
เพื่อโปรดทราบ

เห็นควรส่ง พนป.

พ. ก.พ.

29 ต.ค. 2557

เรียน จพ.ร.

กลุ่มงาน	781
รับลงชื่อ	
วันที่	31 ต.ค. 5
เวลา	9.53 น.

กองพัฒนาระบบราชการ ๒

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๙๙๐๖, ๙๙๔๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๓๒๘

กรมการค้าภายใน
19/10/2017

30 ต.ค. 2557

19/10/2017

สรุปผลการพิจารณารางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม”

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗

กรมการค้าภายใน

๑. การดำเนินงานการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการในภาพรวม มีผลคะแนนต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ จึงไม่อยู่ในเกณฑ์การได้รับรางวัลฯ
๒. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้นตามหลักเกณฑ์และแนวทางการพิจารณารางวัล “ความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗ (ส่วนราชการ) มีดังนี้

มิติที่ ๑ ด้านความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ

- ๑. การมีนโยบาย/ทิศทางเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม ชัดเจน โดยการกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน รวมทั้งมีการจัดทำแผนหรือแนวทางในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน
- ๒. การให้ความสำคัญของผู้บริหาร โดยการมอบนโยบายหรือแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานให้กับบุคลากรในหน่วยงาน
- ๓. การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ยั่งยืน โดยมีการจัดทำคู่มือหรือแนวทางการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการสำหรับบุคลากรเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานและการพัฒนาความรู้ และทักษะของบุคลากรในหน่วยงานให้เอื้อต่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ รวมทั้งควรมีการประเมินผลความรู้ความเข้าใจของบุคลากรด้วย

มิติที่ ๒ กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารราชการอย่างเป็นรูปธรรม

- ๑. โครงการที่ส่วนราชการเสนอเป็นตัวอย่าง ควรเป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับความร่วมมือ (Collaboration) คือ การให้ความสำคัญอยู่ที่การเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางการแก้ไข รวมทั้งการเป็นภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ
- ๒. การจัดทำสรุปความสำเร็จ หรือบทเรียนจากการดำเนินโครงการที่ใช้แนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในระดับความร่วมมือ (Collaboration) รวมทั้งมีการจัดทำสรุปรูปแบบ (Model) ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ โดยจัดทำเป็นแผนภาพที่ชัดเจน
- ๓. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ โดยต้องเป็นผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ซึ่งควรมีการประเมินทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
- ๔. การประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งส่วนราชการควรมีการประเมินความพึงพอใจของทุกภาคส่วนที่เข้ามา มีบทบาทร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินโครงการดังกล่าว โดยผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงแบบและวิธีการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อไป

ตัวอย่างแบบรายงานผลการดำเนินโครงการ
สร้างการมีส่วนร่วม

ตัวอย่างแบบรายงาน

แบบรายงานผลการดำเนินโครงการ

โครงการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในงาน

กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ประจำปี

ชื่อกิจกรรม ผู้รายงาน

วัน เดือน ปี	วิธีการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	ลำดับการมีส่วนร่วม	ผลผลิต	งบประมาณ	ปัญหา/อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะ
	ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อ ต่างๆ เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เชิญประชาชน เข้าร่วมโครงการ	ประชาชนทั่วไป กลุ่ม..... กลุ่ม..... กลุ่ม..... กลุ่ม.....	ระดับการให้ข้อมูล	ประชาชน รับทราบการ ดำเนินงาน โครงการ		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	ชี้แจงนโยบายการเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม	ภาคประชาชนที่ แสดงความจำนง เข้าร่วมโครงการ	ระดับการให้ข้อมูล	กลุ่มประชาชนที่ เข้าร่วมโครงการ เสวนา รับทราบ และเข้าใจ เจตนารมณ์ของ โครงการ		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	ประชาชนแสดงความคิดเห็น ถึงความต้องการ	ภาคประชาชนที่ แสดงความจำนง เข้าร่วมโครงการ	ระดับการ ปรึกษาหารือ	ประเด็น ความเห็นและ แนวทาง		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	บันทึกประเด็น ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ	บุคลากรที่ รับผิดชอบ โครงการ	ระดับการ ปรึกษาหารือ	ข้อมูลความ คิดเห็นและ ข้อเสนอแนะที่ ได้จากกลุ่ม ประชาชน		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	จัดตั้งคณะที่ปรึกษาและ คณะทำงาน	อาสาสมัครที่ สนใจเข้าร่วม โครงการมี คุณสมบัติความรู้ ความสามารถ	ระดับเข้ามาเกี่ยวข้อง	๑. คณะทำงาน ๒. คณะที่ปรึกษา		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	ประชุมคณะที่ปรึกษาและ คณะทำงาน	คณะที่ปรึกษา และคณะทำงาน	ระดับเข้ามาเกี่ยวข้อง	ทิศทาง กรอบ การดำเนินงาน		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	อธิบายหลักการ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ต่อที่ประชุมคณะที่ปรึกษาและ คณะทำงาน	คณะที่ปรึกษา และคณะทำงาน	ระดับเข้ามาเกี่ยวข้อง	คณะที่ปรึกษา และคณะทำงาน มีความรู้ความ เข้าใจด้าน กฎหมาย ข้อบังคับที่ เกี่ยวข้อง		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....

วัน เดือน ปี	วิธีการดำเนินการ	กลุ่มเป้าหมาย	ลำดับการมีส่วนร่วม	ผลผลิต	งบประมาณ	ปัญหา/อุปสรรค/ ข้อเสนอแนะ
	คณะกรรมการภาคประชาชน ดำเนินโครงการ	คณะกรรมการภาค ประชาชนและ คณะที่ปรึกษา และคณะกรรมการ เข้าร่วมโครงการ	ระดับความร่วมมือ	ผลการดำเนิน โครงการที่ เกิดขึ้น		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	ประชุมคณะที่ปรึกษาและ คณะกรรมการเพื่อนำประเด็น ปัญหาที่พบระหว่างการ ดำเนินการมาร่วมกันพิจารณา หาแนวทางแก้ไข	คณะที่ปรึกษา และคณะกรรมการ เข้าร่วมโครงการ	ระดับการเสริมสร้าง อำนาจประชาชน	ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจให้ คณะกรรมการใน การแก้ปัญหา ที่พบ โดย กำหนดวิธีการ แก้ไขโดย คณะกรรมการ		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	การปรับปรุงการดำเนิน โครงการ	ประชาชนทั่วไป คณะที่ปรึกษา และคณะกรรมการ		พัฒนาการ ดำเนินการ โครงการให้ สอดคล้องกับ ความต้องการ ของประชาชน		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....
	ประชุมคณะที่ปรึกษาและ คณะกรรมการเพื่อประเมินผล	คณะที่ปรึกษา และคณะกรรมการ		ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจให้ คณะกรรมการใน การแก้ปัญหา ที่พบ โดย กำหนดวิธีการ แก้ไขโดย คณะกรรมการ		ปัญหา..... อุปสรรค..... ข้อเสนอแนะ.....

บรรณานุกรม

วันชัย วัฒนศัพท์. การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร บรรยายในการสัมมนา นายจ้างและลูกจ้างภาค รัฐวิสาหกิจ เรื่อง “ระบบทวิภาคีกับการแก้ปัญหาแรงงานในรัฐวิสาหกิจ วันที่ ๖-๘ มีนาคม ๒๕๔๖ โรงแรม พญาเชนเตอร์ เมืองพญา ชลบุรี จัดโดย กองรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน

ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร. (๒๕๓๒). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชนบท. ใน เอกสาร การสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน (พิมพ์ครั้งที่ ๓, หน่วยที่ ๘) .นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับภูมิภาค, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย. (๒๕๔๕). ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง.